

УДК 379.835: 81'243

Інтерактивна авторська технологія на допомогу роботі у літній мовній школі

*Керекеша Ольга Владиславівна, кандидат педагогічних наук
Одеський Національний Економічний Університет, Одеса
Барабаш Юлія Георгіївна, кандидат філологічних наук
Одеський Національний Економічний Університет, Одеса*

Постановка проблеми у загальному вигляді полягає в тому, що володіння іноземними мовами це невід'ємний показник освіченості сучасної людини. Той факт, що на сьогодні більш вісімдесяти відсотків інформації у світі англійською мовою, не викликає сумнівів. Беручи до уваги те, що Україна має вектор розвитку щодо єдиного Європейського освітнього простору, й те, що в багатьох країнах Європи володіння англійською та ще декількома іноземними мовами є само собою зрозумілим, перед нашою молоддю, студентами, учнями постають певні завдання. Єдиний європейський освітній простір означає для майбутніх фахівців єдиний ринок праці, де конкуренція є дуже високою, і їх компетенції повинні задовольняти сучасні вимоги. Таким чином, кожний студент який бажає бути успішним у майбутньому, повинен замислитися про свої конкурентні переваги вже сьогодні. Однією з таких переваг може бути володіння іноземними мовами.

Очевидним є й той факт, що сучасні студенти не бажають знаходити час на вивчення іноземних мов класичним сидінням за книгами, вони прагнуть легкості набуття знань та навичок та мінімальної витрати часу. На допомогу приходять сучасні методи, форми, методики та техніки навчання, а також нові авторські технології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, показав, що названа проблема раніше розглядалась такими вченими як: Богданова І., Гейман Л., Коваленко О., Крючков Г., Падалка О.,

Пометун О., Семенова А., Сметанський М. та іншими, але все ще є досить актуальною для подальшого вивчення.

Метою даної статті є висвітлити нову інтерактивну авторську технологію, яка народилася під час навчання іноземної мови в літній мовній школі ОНЕУ.

Для досягнення вищезазначеної мети ми поставили такі **завдання**:

- визначити поняття «інтерактивна технологія»;
- визначити сутність і завдання нової авторської технології «пункт призначення»;
- описати технологію «пункт призначення» на прикладі роботи в мовній школі літнього табору.

Виклад основного матеріалу. При Одеському національному економічному університеті, керівництво якого постійно покращує умови для ще більш плідного навчання своїх студентів та надає можливості творчої реалізації викладачів, вперше було відкрито літню мовну школу на базі оздоровчої бази «Економіст» з метою покращення рівня володіння іноземною мовою студентів-майбутніх економістів.

Готуючись до роботи у таборі, викладачі підготували ряд завдань, вправ, кейсів, озброїлися науково-популярними фільмами, підготували теми до обговорення, які є актуальними та цікавими для студентів-майбутніх економістів, які б викликали жвавий інтерес та допомогли б удосконалити мовленнєві компетенції. Але життя не завжди відповідає очікуванням, а озброєння матеріалами та бажання працювати на результат – це далеко не єдина умова успіху.

Табір пристосовано до відпочинку студентів, отже в ньому немає аудиторій, дошки, навчального обладнання, тощо. Та й студенти, які нарешті склали іспити, не готові знову вивчати граматику чи виконувати вправи. Але зрозуміло, що мотивація студентів є ключовим фактором успіху у навчанні. Отже, необхідно було організувати роботу викладачів і студентів таким чином, щоб отримати максимальний результат та поєднати відпочинок із задоволенням

набуття нових знань, умінь та навичок, а також можливістю підтримати та покращити рівень володіння іноземною мовою.

Кількість студентів становила 80 осіб, а термін перебування в школі – 10 днів. Спочатку було проведено тренінг з метою визначення очікувань студентів від навчання в мовній школі. Звісно, студенти очікували розважитися, весело провести час, завести нових друзів, відпочити на березі моря. Після заповнення листа очікування студентів перед викладачами постала задача максимально поєднати цілі, поставлені перед викладачами керівництвом, із очікуваннями, які мали студенти. Необхідно зазначити, що цей досвід був першим, а одним із важливих завдань для викладачів було поставити роботу школи на постійну основу, тобто зацікавити студентів і викликати бажання приїхати знову. Зрозумілим було те, що теми повинні бути цікавими, такими, які викликають жваву дискусію. Усі вправи, завдання – інтерактивними та динамічними. З цією метою викладачі поділили студентів за групами відповідно до кількості викладачів. Так народилася інтерактивна авторська технологія працювати за «пунктами призначення».

Перш за все розглянемо поняття «технологія». О.М. Пехота визначає, що **технологія** є сукупністю методів і засобів, які використовуються викладачем для реалізації дидактичних принципів з метою підвищення ефективності навчального процесу [2].

І.М. Богданова вважає, що **технологія** – (від грець. – мистецтво, майстерність, уміння та логіка) – це сукупність методів, допоміжних пристроїв обробки, виготовлення, зміни стану, властивостей матеріалу, що застосовуються у процесі виробництва продукції; спосіб реалізації людьми конкретного складного процесу шляхом розділення його на систему взаємопов'язаних процедур і операцій, які виконуються більш менш однозначно і мають за мету досягнення високої ефективності [1, с. 6].

О. Падалка розглядає **педагогічну технологію**, як сценарій організації навчально-пізнавальної діяльності слухачів з метою опанування обраною професією; модель системи дій викладача та слухача, які необхідно виконати

під час оптимально організованого навчально-виховного процесу з метою отримання високого рівня професіоналізму [3].

А.В. Семенова [6, с. 208] визначає **технологію навчання**, як систему методів, прийомів і дій викладачів й студентів у процесі навчання, яка має на меті підвищення ефективності навчання.

Найкращим прикладом технологій в освіті є авторські технології навчання, завдяки яким досягається очікуваний результат, але це не є обов'язковою підставою для широкого використання їх іншими. Водночас, розуміння технології в освіті все ж таки опирається на досягнення певного результату в навчально-виховному процесі.

Також розглянемо поняття інтерактивності. „Інтерактив” з англійської від „interact”, де „inter” – взаємний і „act” – діяти. Таким чином, інтерактивний – здатний до активної взаємодії, діалогу.

Інтерактивність – постійна активна взаємодія всіх суб'єктів навчання із застосуванням співнавчання і взаємонавчання (колективного, групового, навчання у співпраці), де студент і педагог є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, що спрямоване на самореалізацію самостійності кожного, з тих, хто навчається [4, с. 4].

Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії тих, хто навчається. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і викладач і той, хто навчається є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють.

А.В. Семенова розглядає поняття **інтерактивне навчання**, як навчальний процес, що будується на принципах гуманізації, демократизації, диференціації й індивідуалізації та являє соціальне мотивоване партнерство, центром уваги якого є не процес викладання, а організована творча співпраця рівноправних особистостей на рівні суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Учена вважає, що інтерактивне навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій,

використання методів, які дають можливість створити ситуації пошуку, ризику, сумніву, успіху, протиріччя, переконання, співпереживання, задоволення чи смутку, аналізу та самооцінки своїх дій, спільне розв'язання проблем [6, с. 93].

А.В. Семенова також розглядає поняття **інтерактивна технологія**, яку визначає: „така організація навчального процесу, за якої неможлива неучасть того, хто навчається у колективному взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників, процесі навчального пізнання: або кожен студент має конкретне завдання, за яке він повинен публічно звітувати, або від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед групою завдання. Інтерактивні технології навчання містять чітко спланований очікуваний результат навчання, окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання, і розумові та навчальні умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів” [5, с. 149].

Спланований та очікуваний результат у нас був, інтерактивні методи та прийоми ми розробили та підготували. Викладачі розподілили студентів на групи не за рівнем володіння мовою через звичне тестування, а за приналежністю до факультетів університету. Це було зроблено свідомо, щоб наблизити студентів до умов реального спілкування та дозволити їм відчувати свої сильні та слабкі сторони. Нашою метою було зруйнувати звичні штучні умови, де всі студенти мають приблизно однаковий рівень володіння мовою (в університеті студенти звикли до роботи в групах з однаковим рівнем володіння іноземною мовою). Таким чином студенти отримали змогу протягом десяти днів брати участь у всіх видах роботи в конкурентному мовному середовищі, що значно підвищило їхню мотивацію щодо покращення свого рівня володіння мовою у майбутньому.

У результаті цієї роботи ми отримали чотири групи студентів, тобто кожний викладач працює з однією групою певний час (в нашому випадку 30 хвилин), виконуючи конкретні завдання. Потім група студентів переміщується в наступний пункт призначення, де інший викладач виконує з ними новий вид роботи. Після цього група переміщується далі за «пунктами призначення».

Кожного дня викладачі та студенти працювали на пунктах призначення над однією з тем: Careers, Cultural Differences, Regional Investments, Innovations та інші.

Важливим є те, що тема для всіх пунктів є єдиною, а характер завдань – різним. Час, за який кожний викладач опрацьовує матеріал зі студентами, є однаковим на всіх пунктах. Викладачі керують процесом і часом. Всі види робіт і характер завдань обговорюються серед викладачів, і кожний виконує конкретні завдання одного з блоків єдиної загальної теми. Сутність технології полягає у її динамічності, можливості заміни блоків матеріалу в будь-якій послідовності, можливості сприйняття мовлення різних викладачів, їх підходів, технік, засобів, різному характері завдань. Ця технологія дає змогу навіть об'єднати теми в один модуль чи побудувати будь-яку послідовність. Інтерактивна технологія «пункт призначення» влучно заповнила всі недоліки у процесі навчання в літньому таборі. Вона надала динаміку та підвищила ефективність засвоєння знань. У нашому випадку, навчання було зорієнтовано на подолання комунікативних бар'єрів, збільшення лексичного запасу, покращення мовленнєвих компетенцій.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Інтерактивна технологія «пункт призначення» є новою авторською технологією, яка може застосовуватися з метою підвищення рівня володіння мовленнєвими компетенціями студентами-майбутніми економістами.

Ця технологія дає змогу опрацювати великий обсяг матеріалу, використовуючи різноманітні форми роботи, прийоми та методи, надає студентам можливість сприймати мовлення не одного, а різних викладачів протягом заняття, пересуватися і швидко пристосовуватися до змін у мовному середовищі, конкурувати, що спонукає їх до отримання більш високих результатів.

Наприкінці роботи табору викладачі провели опитування серед студентів про відповідність результатів навчання їх попереднім очікуванням та з'ясували, що результати перевищили всі очікування. Студенти говорили про їх

вмотивованість до подальшого вивчення мови, бажання приймати наступного року та показати кращі результати.

Насьогодні студенти з нетерпіння очікують початку нового сезону роботи літньої мовної школи, а у викладачів є натхнення до нових розробок та експериментів.

Резюме: авторами даної статті розглядаються переваги застосування інтерактивної авторської технології при роботі із студентами майбутніми економістами у літній мовній школі.

Ключові слова: технологія, інтерактивна технологія, інтерактивне навчання, літня мовна школа, вивчення іноземної мови.

Резюме: авторы данной статьи рассматривают преимущества использования интерактивной авторской технологии при работе со студентами будущими экономистами в летней языковой школе.

Ключевые слова: технология, интерактивная технология, интерактивное обучение, летняя языковая школа, изучение иностранного языка.

Resume: the authors of the article run about advantages of using interactive author technology in the process of teaching students future economists in a summer language school.

Key words: technology, interactive technology, interactive education, summer language school, learning of foreign languages.

Список літератури

1. Богданова І. М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя / Інна Михайлівна Богданова ; Південноукраїнський держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. — Одеса : Маяк, 1998. — 284 с.

2. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / [О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.] ; за заг. ред. О. М. Пехоти. — К. : А.С.К., 2001. — 256 с.
3. Педагогічні технології : навч. посіб. для вузів / [Падалка О. С., Нісімчук А. М., Смолюк І. О., Шпак О. Т.]. — К. : Українська енциклопедія, 1995. — 253 с.
4. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; за ред. Пометун О. І. — К. : А.С.К., 2004. — 192 с.
5. Семенова А. В. Педагогічні технології організації та управління самостійною роботою студентів як засіб підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців / А. В. Семенова // Наука і освіта : наук.-практ. журнал Південного наукового центру АПН України. — 2004. — № 4—5. — С. 148—152.
6. Словник-довідник з професійної педагогіки / за ред. А. В. Семенової. — Одеса : Пальміра, 2006. — 364 с.
7. Сметанський М. І. Педагогічні умови активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів / Сметанський Микола Іванович // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. — 2000. — № 2. — С. 4—12. — (Серія „Педагогіка і психологія”).